

Eerstelijnspsychologische zorg

Versterking van de GGZ op de eerste lijn

Klinisch
psycholoog/psychotherapeut

Psycholoog Eerstelijns huis
huisartsenkring Antwerpen-Oost

Netwerkcoördinator ELP GGZ-
Netwerk SaRA

Enkele cijfers (bron: denktank Itinera, 2013)

- 26% van de Vlamingen voelt zich slecht in zijn vel
- 3 zelfdodingen/dag in België (koploper in Europa)
- 28 pogingen tot zelfdoding/ dag in Vlaanderen
- 30% drinkt regelmatig grote hoeveelheden alcohol
- 46% van de mensen met ernstige psychische aandoening ziet arts, waarvan 25% medicatie en 3,8% therapie krijgt
- 19% gebruikt psychopharmaca (overconsumptie kalmerings- en slaapmiddelen)
- Opstart professionele zorg wordt uitgesteld: 1 jaar voor depressie, 16 jaar angststoornis, 18 jaar middelen misbruik
- 'Houd nog even vol', gemiddeld 100 dagen wachten CGG, 365 voor diagnostiek bij kinderen/jongeren

Samen met Els op zoek naar hulp in de eerste lijn

- Els, 45 jaar, gehuwd, geen kinderen, Antwerpen-centrum
- Milde depressie sinds 6 maanden: lusteloos, somber, piekeren, slaapproblemen
- Enige angstklachten en hyperventilatie buitenhuis
- Faillissement
- Geen psychiatrische voorgeschiedenis
- In behandeling bij huisarts
- Kleine uitkering

Veel initiatieven , maar...waar en hoe snel Els geholpen wordt is momenteel afhankelijk van inkomen, woonplaats, problematiek en andere factoren.

ORGANISATIE	LOCATIE/VOORWAARDEN
Team Levens- en Gezinsvragen CAW	Deurne (beperkte instroom) , Brasschaat (WT) Mortsel (OK)
Kruispunt (Intersectoraal)	Kalmthout en Mortsel operationeel Luchtbal, Schilde en Brasschaat in opstart
Wijkgezondheidscentrum/GVHV	Ingeschreven zijn in WGC
Eerstelijnspsycholoog OCMW	Klant zijn van OCMW
Psychologen Dokters van De Wereld	Normale gezondheidszorg niet toegankelijk
Solentra	Migratie en trauma
Adviespunt verslaving	verslaving
POBOS	Werkgever aangesloten
FEDRIS	Burn-out en werknemer ziekenhuis of bank
Privétherapeut	50/60 euro (-10 euro via ziekenfonds)
TOUW, vrijwilligers	
Psycho-educatie Stad Antwerpen	
Herstelacademie	

Els in de ideale wereld...

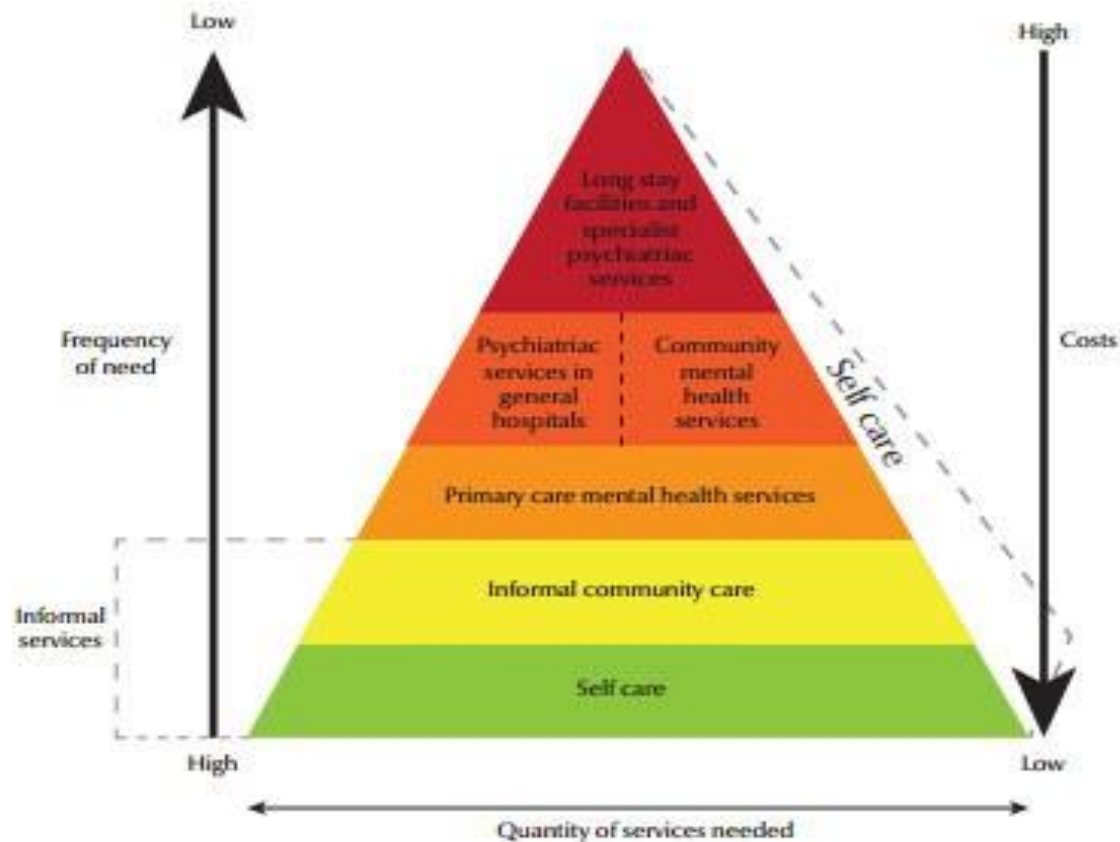

Figure 2 WHO Service Organization Pyramid for an Optimal Mix of Services for Mental Health (3)

Staten-generaal GGZ maart 2019

“Het huidige financieringssysteem voor de GGZ dateert uit de jaren tachtig en zorgt voor hoge drempels voor ambulante GGZ, want die blijft schaars en duur. Vooral voor sociaal kwetsbare mensen in onze samenleving is dit problematisch. Zij hebben het grootste risico op psychische problemen. Door de economische ongelijkheid zien we een Mattheus effect in de geestelijke gezondheidszorg. Minder gegoede patiënten stellen zorg uit, hun problemen worden groter, de zorg maakt hen armer en ze haken sneller opnieuw af.”

- ➔ **EEN VAN DE VELE VOORSTELLEN/EISEN:** Destigmatisering van psychische problemen door sensibiliseringscampagnes en massale uitbouw van nulde en eerstelijnszorg met vroegdetectie en preventie

Terugbetaling eerstelijnspsychologische zorg: 'een voet tussen de deur'

- Sinds april 2019
- 22,5 miljoen euro/jaar (9% van het vereiste budget)
- Op verwijzing van en in samenwerking met de huisarts
- Consultaties aan 4 of 11 euro
- Beperking van 4 tot 8 sessies/jaar
- Beperking in leeftijd 18 t.e.m. 64 jaar
- Beperking voor problematieken: enkel voor 'matig ernstige' depressie, angst of alcoholgebruik
- Enkel bij zelfstandig werkende klinisch psychologen/orthopedagogen die in de terugbetalingsregeling instappen

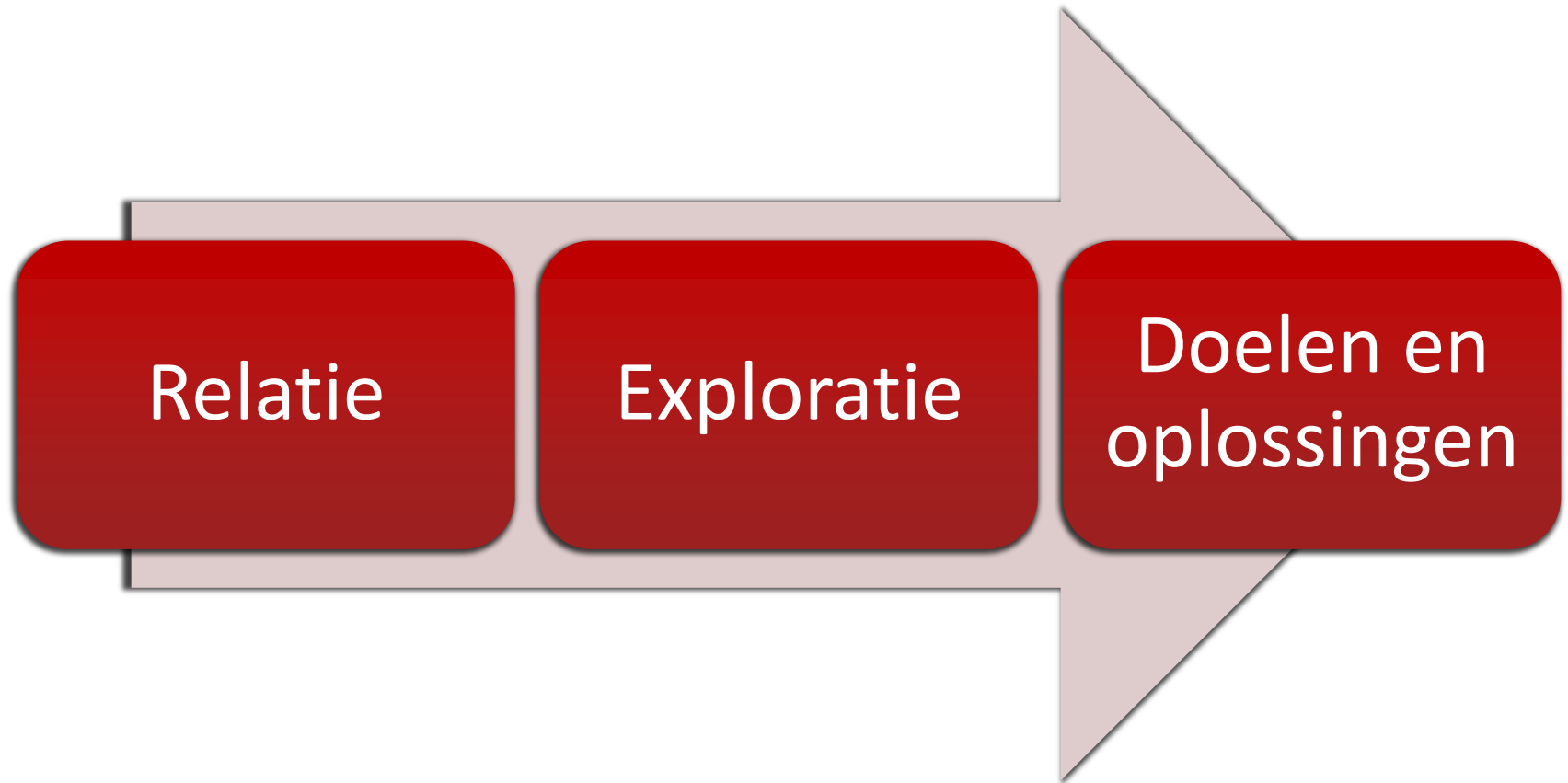
9 psychologen/orthopedagogen (min. 4 sessies/week)

ELZ	Aantal psychologen/orthopedagogen
Noorderkempen	2
Voorkempen	0
Noord-Antwerpen	0
Antwerpen-Oost	2
Antwerpen-Centrum	2
Antwerpen- Zuid	1
Zuid-Oost Rand	2

De 'huis'psycholoog biedt eerstelijnspsychologische zorg

- “Collaborative care” (destigmatisering en toegankelijkheid)
- Generalistisch
- Voor milde psychische problemen, verwijzing bij complexiteit
- kortdurend
- Algemene psychologische zorg
- Aanbieden van tools, psycho-educatie, begeleide zelfhulp,...
- Gericht op zelfredzaamheid en empowerment van de cliënt

Wat heeft de ELP aan Els te bieden?

KOP-model

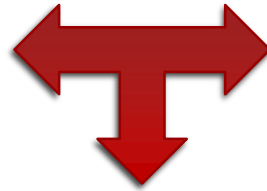
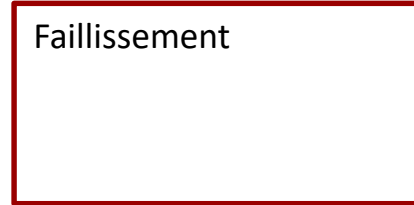
K =	O x	P
Concretisering Klachten	Omstandigheden vroeger en nu	Copingstijl: reactie- en gewoontepatroon in stressvolle omstandigheden
		Zelfbeeld en wereldbeeld Cognitieve en emotionele schema's Hechtingsstijl
		Temperament

TEMPERAMENT

OPVOEDING EN KLIMAAT

ERVARINGEN

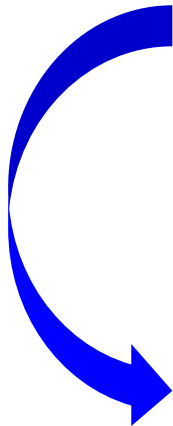
DOELEN

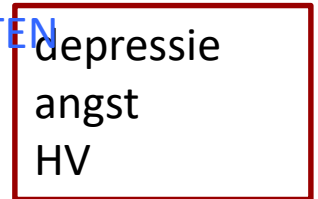
COGNITIEVE/EMOTIONELE SCHEMA'S

COPING

KLACHTEN

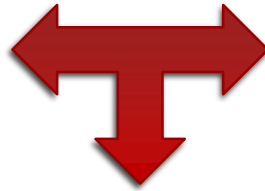

ZINGEVING

TEMPERAMENT

Verlegen Zorgend
Creatief

OPVOEDING EN KLIMAAT

Hechte band met vader
Moeder in rouw, emotioneel afwezig, gemis steun netwerk

ERVARINGEN

Faillissement
Onvervulde kinderwens
Verlies vader

DOELEN

KLACHTEN

- Informatie, tools

COPING

- Emoties leren uiten
- Sociale steun zoeken
- 'Exposure'
- Zelfzorg, rust

SCHEMA'S/ GESCH.

- Verliesverwerking
- Zelfbeeld

ZINGEVING

- Nieuwe opleiding
- Tuinieren

COGNITIEVE/EMOTIONELE SCHEMA'S

Minderwaardigheid/schaamte
Aanpassing aan anderen
Hoge eisen aan zichzelf

COPING

Vermijding
Emotieregulatie
Negatieve 'selftalk'

KLACHTEN

depressie
angst
HV

ZINGEVING

?

In elke dimensie zitten ook krachtbronnen!

Cijfers anno 2030?

